

SKANDINAVISMAN

Eru líkindi fyrri eini orrustufylking hjá norðbúgvum? Ella má hugsjónin um norðlandafylkingina bert skiljast sum stremban móti einum kulturfelagsskapi?

Í hesum dögum, tá ið tjóðirnar tykjust einans at kennast við eina einastu mannagongd, ið er at gyrða seg inni, hvesa skilnaðartekini og týna samdráttin og felagsskapin sína millum, fellur talan um sangongu, felagsstöðu og samarbeið okkum sum manna í oyðimørk. Ein líflík tala hevur nú í mannaminni ljóðað í norðanlandunum víðvíkjandi víðurskiftunum teirra millum. Henda norðurlanda fylkingartala ella sum flestir siga: skandinavisma hevur kortini elvt hópin sterkan og hvassan orðdrátt landanna sum manna millum.

Menn tykjust ikki at hava verið — líka so lítið sum teir eru — samdir um, á hvønn hátt henda norðurlandafylking skal fara fram. Meðan summir — flestir, ið sita við ábyrgdum fyrri landi og fólk — hava sagt kravið um felagsskap í kríggssverju at vera »utopi, ómøguligt, men einans verið fyrri einari norðlendskari mentunarfylking, eru tað aðrir, ið hava hildið og halda sterkt fram hetta kravið til tær norðlendsku tjóðirnar.

Hesin dráttur um skandinavismu hevur verið lítið uppi í Føroyum — kann vera, at grundin hevur verið okkara lítillíki. Men nú, tá ið orðadráttur sum aldri áður elvdist um skandinavismuna av statsministara Staunings talu í Lund á fundi studentanna, hevur »Dagblaðið« lopið uppi og ikki bert lagt á kroppin á Stauningi fyrri hansara talu, men við barnsligari froy tikið uppáttur og samtykt greinastubbar úr norsktum blað, har Stauning verður gjordur til ein pinkuling, ið ongatíð hevur átt nokur statsmannsevni. Hóast vit vita, at flestir lesarar skilja grundirnar til »Dagblaðsins« stóðu í hesum sum í øðrum málum, har navnið Stauning ella socialisma kemur uppi, halda við tað vera vert at rætta rangskrivning »Dagblaðsins« við at geva eina slutta søguliga frágreiðing um, hvørja stóðu tyðandi menn í Svøríki, Noregi sum í Danmark hava tikið til spurningin um vápnafelagsskap norðanlandanna millum, og vilja vit tess vegna taka nokur brot úr eini grein um »Staunings Sverigestale« av Johannes Lehmann. Hann sigur m. a.:

Om den almindelige Stemning i Sverige i den gamle skandinavisme Blomstringstid taler en Artikel i »Svenska Tidningen« fra 1863, og denne, der findes i Bladets Nr. 50, er ofte anført, fordi den repræsenterer Gennemsnitsstandpunktet i vort Nabo-folk. »Det svenske Folk«, hedder det, »betragter den skandinaviske Tanke uden mindst Lidenskabelighed. Vi tror paa dens Virkeliggørelse, og vi ønsker den, forsaavidt intet af Folkene

Nationalitet krænktes derved.« Fra dansk Side kommer Udenrigsministeren, den bekendte Landdrost L. N. Scheele ind paa det samme i den saare betydningsfulde Cirkulæret, han den 20. Februar sender til Kabinetterne i Stockholm, London, St. Petersburg og Paris. Denne Skrivelse, som i mange Henseender minder om den, som den svenske Udenrigsminister Welterstedt 20 Aar tidligere havde udsendt, underkender Betydningen af enhver Form for Skandinavisme udenfor den kulturelle. Med megen Vægt peger Scheele paa de store Farer, der er ved et eventuelt Forsvarsforbund, og han betvivler, at det overhovedet vil kunne holde, om der skulde blive Brug for det Og naar man nu i Flæng fra flere Sider i Sverige og een i Norge vil indrulle baade Hall og Mondrad i det skandinaviske Partis Rækker, er det ogsaa forkert; i sine unge Dage var Monrad Skandinav fra Isse til Fod, ganske som Orla Lehmann . . . , men da han i 1861 stiller sig til Valg, gaar han kun ind for en ren Kulturskandinavisme. . . .

Bladet »Norden« hævder med Føje i sit Nr. 40 fra 1862, at der »endnu den Dag i Dag ikke er et eneste Punkt, paa hvilket der lader sig paavise en virkelig Skandinavisme« og Blixen-Fineche udtaler med Hensyn til politisk Skandinavisme: »hviler der nu som før Taage og Uklarhed over den.« Man fabler om Forsvarsforbund, »men man har glemt, at det er ganske unyttigt for Sverige og Norge,« og det staar for Blixen-Fineche saaledes, at det er den stadige Diskussion om militære Aftaler, som ødelægger det fælles kulturelle Arbejde, som kunde gores til lige stor Nytte for alle Landene. Den 30. August 1863 skriver »Daglig Allehanda« de haardeste Ord »om al den megen Snak om militære Forbund mellem de nordiske Lande; »dertil er Jorden slet ikke tilstrækkelig renset eller bearbejdet, om den nogensinde vil blive det, hvad der er al mulig Grund til at tvivle om.«

Det var i 1863 den politiske Skandinavisme skulde staa sin Prove; der var gjort adskilligt for at fremme et nærmere Samliv og skabe social Berøring mellem de tre Folk. Og man søgte at faa Tag i det bredere Lag . . . men intet hjælp helt rigtigt . . . Danmark stod i Virkeligheden ene, og i et af de afgørende svenske Statsraad erklærer De Geer, Sibbern og Gripenstedt paa det bestemteste, at de ikke kan gaa med til at støtte Danmark med Vaaben Sandheden er den — og

„SMØRLIKA . . . ?
„Ja, . . . vitaminir!!!

Eru tygum tyrstur undir promenadu, komið inn til mín og drekki lemonadu. 25 oyru fleskan — nakra oyra sparan — fyrri innhaldsgóðsku garanterar „Smæran“. Her er varan bilig — spar í ringum tíðum. Vörur verða fluttar út um allan byin.

Ringið 344. JOHANNES ANDREASEN'S MATVÖRUHANDIL

det skal huskes efter Staunings Tale i Lund — at Tanken om eventuelle Forsvarsforbund skabte i Sverige den bitreste Uvilje imod Danmark. Den almindelige raadende Stemning kan karakteriseres gennem »Wernerborgs Tidning«, der den 1. November 1863 aabent erklærer, at det ikke kan falde Sverige ind at sende Tropper til Danmark, fordi Tyskland har en »elendig Grænseløst med Danskerne, hvor kompetente Personer har fundet lige megen Ret og lige megen Uret paa begge Sider.« Dristigt og uden at blinke lagde »Dagligt Allehanda« Skandinavismen paa »Dissektionsbænken for at det døde Kod maatte sondres fra det friske,« og Bladet vil ikke nægte, at det kun kan se en Fremtid i en kulturel og social Tilnærmelse mellem Landene. Nu da det er Alvor i Danmark, nu da Tyskerne banker paa Slesvigs Dør, maa det være klart for alle paa den skandinaviske Halvø, at ingen Politik overhovedet kan være frugter end den, som gaar ud paa at skabe et nordisk Forsvarsforbund Fra den 1. til den 24. December har Billes »Dagbladet« en Artikelserie, der er i nøje Overensstemmelse med Ministeriet Halls Opfattelse. »Det nordiske Forsvarsforbund har vist sig at være en Illusion« hedder det ganske utilslørt, og den norske Presse, særlig »Kristianiposten« og »Aftenbladet« gør denne Udtalelse til deres De, der endnu hylder Fantasierne, de, der ikke vil respektere Verden, som den er og vil blive, har folt sig ramt af Statsminister Staunings nøgterne Tale. Paa begge Sider Sundet har de sluttet sig sammen til et Stormløb mod Stauning, fordi han sagde det, der for ham er Sandhed. Han folte det som sin Pligt at tale, netop saadan som han gjorde. Alle Angreb er prelet af. Statminister Stauning staar nu stærkere end nogensinde i de nordiske Landes Midte. Hans Tale bygger paa historisk Grund, og den vil blive historisk, vil leve, fordi den lærte Samtiden at se, eller i hvert Fald gjorde Forsøg derpaa. Og Stauning kan trøste sig med den Overbevisning, at hans trofasie og dygtige Arbejde tidligt eller sent vil bære sin Frugt. Blandt meget andet vil den ærlige og ægte nordiske Tale i Lund bidrage meget til at sikre Stauning en Plads som en af Danmarks og Nordens bedste Sonner.«

Høj Gejstlig taler fra Spanien.

Dr. Hewlett Johnson, der er Domprovst i Canterbury og en meget anset Gejstlig i England, er for Tiden paa et Studiebesøg i Spanien og talte forleden Aften i Radio fra Valencia.

Han erklærede, at Regeringspartierne i Spanien ikke var fremtrædende antigelige, men derimod anti-klerikale, og at de var inspireret af Ønsket om at opbygge et nyt socialt System. Beslutningen om at skaffe alle de bedste saavel kulturelle som fysiske Muligheder giver Løfte om Virkeliggørelsen af en social Tilstand, der nærmer sig Kristi Hensigter mere end noget, jeg har set i Spanien under noget af mine tidligere Besøg, erklærede Domprovsten.

Tíðindi.

K. F. U. M.

Sondag Kl. 8 Hjemligt Samvær. Onsdag Kl. 8: Bibeltime. Torsdag Kl. 5½: Mindstefdelingen. Kl. 8. Ungdomsafdelingen. Fredag Kl. 6½: Yngsteafdelingen.

Frelsens Hær.

Sondagens Møder: Kl. 10½: Hellighedsmøde. Kl. 2: Sondagsskole. Kl. 8: Frelsemøde. Alle er velkomne.

Bræv

er komið frá manni á »Isabellu«. Hann sigur, at teir 17. apríl — tann dagin, ið hann skivar — høvdu fingið 700 og fult 6000. 16. var hann umborð á »Signhild«, ið tá hevði 1000 á dekknum. Signhildarmenn søgdu, at teir høvdu verið umborð í »Leivur Øssurssyni«, ið var í tjúkkum fiski.

Sleipistöðmeistarinn á Tvøroyri, hr. Johannessen, kollsigldur.

Mánadagin í vikuni fór sleipistöðmeistarinn harra Johannessen út at sigla í »kajakke«. Eitt gul var. So við eitt veit eingin av, fyrr enn kjølurin vendir í veðrið, og tað var um eitt hár gjørt, at harra Johannessen ikki druknaði. Til alt held var fólk tilstøðis, og kom fyrrverandi kavari á sleipistöðni, harra Martin Thorsteinsson, ið sum so mangir aðrir góðir menn er furadur av sleipistöðni, sínum »vini« til hjálpar og bjargaði honum frá deyðanum. — Hann hevði, tá hann varð bjargaður, mist skilið.

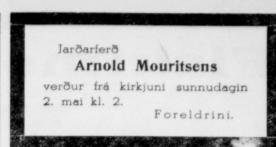
Royndarstöðin

í Hoyvík biður okkum kunnigera soljóðandi:

Kvelka f os.

Ársakað av lýsing í bløðunum her um Kvelka f os, skal eg her við gera kunnugt, at tað fyriliggja eingi almenn royndarúrslit við Kvelka f os, men at tóðini eru undir royndum her.

J. Husgaard.

Ein næmingur

kann fáa pláss á hárgreiðslustovuni hjá **Lilly Dam**, Telf. 287.

Aðalfundur.

P/Í Skípfelagið Føroyar heldur Ársaðalfund hósðagin 27. mai kl. 8½ í tí lílla klubsalini í Tórshavn við hesi

d a g s s k r á

- 1) Frásøgn nevndarinnar um virkið í tí farna árinum
- 2) Framlaga avgrannskoðaðum roknskapi og figgjarstandi
- 3) Val av 7 nevndarlimum
- 4) Val av 2 roknskapargrannskoðarum og 1 tilfaksmanni
- 5) Ymist.

Atgongumerki mugu heintast á skrivstovu felagsins áðrenn 27. mai kl. 5 s. p.

Við kolaarbeiði

í Suduroy fáast nú um 70 menn.

Hvalaveiðan

í Lopra verður valla at byrja so tíðliga, sum her í bløðunum sagt frá. Hetta kemst av, at hvalabátarnir máttu fáa eina stórru umvøling enn ventað. Bátarnir »við Áir« hava verið á sleipistöðni í Klakksvík, og um víðrar, ventast teir at koma byrja veiðuna fyrst í næstu viku. Hin minni báturin skal í ár hava norskan skjúttara, Jacobsen. Hesin maður, ið fyrr hevur verið við Áir, kemur til Føroya í dag við »Lyrus«.

Grind.

Mánakvöldið doyði grind á Klakksvík, gott 60 hvalir. Grindin var stór, tá hon var funnin, men ikki eydnaðist at fáa meir enn henda líttu bólkinn av henni inn á hvalvána.

Farmaskip

hevur verið hjá trolaradriftini á Tvøroyri við um 600 tonsam av koli. »Eitanin« hjá Irlarunum er at fara at nýta Spitsbergen kol íblandað við føroyskum koli, ið verður hópin biligari enn bert enskt kol.

„Árnanes“

var hósðagin á Havnini á veg til Onglands. Hann hevði veitt 200 kassar av reyðspróku og 70 av býsu. — Skipið hevur fingið kvotu fyrri henda túrin.

B. 36

fer, um víðrar, vestur í Vágur sunnudagin at leika móti Miðvingum.

Tórshavnar býráð

samtykti miðvikudagin at leiga Havnar arbeiðsmannafelagi Grót-virki í 3 mánaðir frá 1. juni. — Eisini hevur býráðið samtykt at senda formannin fyrri trolaranevndini, W. Petersen, til Keymannahavnar at tingast við fiskarbankan og ministerið um trolara til »Kimblu«.